

LARINGEALNA DINAMIKA DJECE KOJA MUCAJU

MLADEN HAĐEVER*, KATARINA PAVIČIĆ DOKOZA**, JADRANKA PAVIČIĆ ŠARIĆ**

Primljeno: travanj 2003.

Prihvaćeno: rujan 2003.

Izvorni znanstveni rad

UDK: 376.36

Svrha ovog istraživanja bila je ispitati i analizirati vremenske, frekventijske i intenzitetske karakteristike glasa djece koja mucaju i glasa djece kontrolnog uzorka te utvrditi one akustičke parametre koji najbolje definiraju mucanje u odnosu na normalan govor. Ispitane su dvije skupine dječaka – eksperimentalna i kontrolna. U svakoj skupini bio je po 21 dječak kronološke dobi od 5.5 – 10 godina. Podaci potrebni za akustičku analizu dobiveni su iz tri govorna modaliteta (spontani govor, ponavljanje rečenice i fonacija vokala [a]). Varijable su podijeljene u dvije skupine: varijable osnovnog tona te vremenske varijable. Analiza spomenutih varijabli učinjena je programom Goldwave (dostupan na Internetu) te programom EzVoice™ (Verzija 1.1). Podaci su statistički analizirani na univarijantnoj (osnovna statistika i analiza varijance) razini. Rezultati univarijantne statistike (analiza varijance) pokazali su da se skupina djece koja muca statistički značajno razlikuje od djece kontrolnog uzorka na varijablama jitter, raspon F0, trajanje okluzije u ponavljanju, govorna visina glasa i raspon govorne visine glasa. Na osnovu dobivenih rezultata možemo zaključiti da djeca koja mucaju slabije kontroliraju respiratorno-laringealnu dinamiku. Rezultati ovog istraživanja potvrđuju rezultate prijašnjih ispitivanja i mogu nam biti dragocjeni u utvrđivanju terapijske optimalne za djecu koja mucaju.

Ključne riječi: mucanje, laringealna dinamika, terapija

Uvod

Mucanje kao kompleksan poremećaj motoričke realizacije govora zaokuplja pozornost stručnjaka različitih profila već duži niz godina. Sagledavajući mucanje s različitih stajališta nastajale su tijekom povijesti i različite definicije. Neke su definirale mucanje isključivo s etiološkog aspekta, a neke s fenomenološkog. Ipak, najveći broj autora nastojao je u svojim definicijama vidljivim manifestacijama pridružiti etiološku komponentu. Šezdesetih godina prošlog stoljeća, razvojem neinvazivnih tehnika kojima su se objektivizirali laringealni procesi, laringealna dinamika osoba koje mucaju postala je predmet brojnih znanstvenih studija. Neki autori išli su toliko daleko da su samom laringsu pripisivali etiološku ulogu (Stromsa 1969, prema Stromsa 1986). Napredak znanstvene spoznaje o mogućim

uzrocima mucanja nije potvrdio Stromsinu hipotezu, ali je rasvijetlio procese koji se dešavaju unutar laringsa, a dio su kliničke slike osobe koja muca. Temeljni govorni simptom mucanja su ponavljanja dijelova riječi ili cijelih riječi. U svojoj početnoj fazi klonusi ne predstavljaju nikakvu poteškoću, osobe ih najčešće nisu ni svjesne. Vremenom se uz klonuse počinju javljati i napeti zastoji u govoru praćeni respirativnim poteškoćama. Reakcije ovakve prirode obično rezultiraju transformacijom nenapetih klonusa i produžavanja u toničke govorne blokove. Govorne poteškoće se osvješćuju, javljaju se popratna govorna i negovorna ponašanja, te naposljetku i negativne emocije i stavovi naspram komunikacije. U nastojanju da prevladaju zastoj osobe koje mucaju počinju se koristiti raznoraznim kompenzacijskim tehnikama. Najčešće se uočava pojačana napetost facijalne,

* Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

** Poliklinika SUVAG, Zagreb